Դ. 1157 — 1889 ԱՊՐԻԼ 8 ՇՈՒՐԱՔ ԷՐԹԷՍ — 1306 ՇԱԳԱՆ 19 — ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ԲԱՐՄ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԱՌՕՐԵԱ ԹԻՒԹԱԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍՊԱՄՊՈՂ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ԱՌԱՆՁԻՆ ԹԻՒԹԱԼԱՐԸ

Լինելի, Ֆրանսի եւ Շվեյցարիոյ համար տարեկան 20 ֆրանկ։ Գերմանիոյ համար տարեկան 16 մարկ։ Ռուսիոյ համար տարեկան 8 ռուբլի։ Միացեալ Նահանգաց համար տարեկան 4 տոլար։

ԵՐԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԲՈԼՈՐ ՏԻՊԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԵՐԷՆ

Խմբագրատեղի՝ Պերա, Գալաթիոյ Գալաթասարայ թաղ։ Ամենայն գրութիւն եւ նամակներ պէտք է ուղղուին Տիրացու Գրիգորեան Ճանապարհ։

Տպարանատեղի՝ Գալաթիոյ Գալաթասարայ թաղ։ Ամենայն գրութիւն եւ նամակներ պէտք է ուղղուին Տիրացու Գրիգորեան Ճանապարհ։

Գինը՝ 1 տարի 6 ամիս 3 ամիս։ Մէկ համարը 20 ղրուշ։ Ամենայն գրութիւն եւ նամակներ պէտք է ուղղուին Տիրացու Գրիգորեան Ճանապարհ։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ

Բուքարեստ վուգու պուլան թէպէտ Միւնիք Գրիգորեանը Ռուսիոյ Գրիգորեանի հետ միանալու համար Ռուսիոյ Գրիգորեանի հետ միանալու համար Ռուսիոյ Գրիգորեանի հետ միանալու համար

ԽՀՇՃԿԸ ԵՒ ՀՈՎԿԱՖ

ԶԳՏՂՎՄՊԿՆԿՍՃՄՈՒ ԶՎՄՎԿԱՐԶԿՆ

Ամերիկայի Հայոց Ազգային Միութեան Նիւ Եորքի Գրասենեակի հրաւէրով Նիւ Եորք գտնուող Խրիմեան Հայրիկի թոռնուհի Տիկին Զարուհի Խրիմեան

թամամագտա իտիմ. հրսսիյաթԷն զալէյանը իլէ էթրաֆիմնա պուլընանլարա պագմայրպ, օն եէտի սէ-նէլիք պիր միւտտէթ զարֆընտա՝ պիրինճի տէֆա օլարադ տիզ իս-թիւնէ կէլտիմ, վէ հէօնքիւր հէօն-քիւր աղլատրմ։

«Պէն աղլատրդըմ զէման տուայար տէվամ իտիյօր իտի. հաղրէթը Խան-Ն-ը խաչա չէգմասը վէ վէֆաթը հագդընտաքի Ինճիլէր գրաաթ օ-լընը. պու Ինճիլէրին արասընտա քիլիսէ խանէնտէլէրինին քէսքին սէ-լէրի՝ ճէնապը հագդըն լութֆ ու ինալէթինի իւզէրիմիզէ տավէթ էյ-լէմէքտէ իտի։

«Պէնիմ իչիւն եէնի պիր ուֆուգ ա-չըմագտա իտի. պէն օ զէմանա գա-տար Ֆ-Ռէրէ-Լէ-ի պիր ատամ իտիմ. անճագ մատտիյաթա, կէօրտիւ-կիւմ գապա չէ.յէրէ, էօմրիւն էք-սէրի չիրքին օյան հալէրինէ ինան-մըշ իտիմ. Ինանըն պիր գաշ սէնէ-տէն իպարէթ օյան պու հայաթտան էօթէյէ պիր հայաթը, պիր վազ-ֆէսի տահա պուլընտրդընա ինանմազ իտիմ. պու իթիֆատսըզլըգ պէնի մէգզէպին թէսէլլիյաթընտան մահ-րում պրագմըշիտի։

«Ֆագաթ օ տագրդատա կէօզիւ-միւն էօնիւնէ նէ՛ կիպի հատտ ու բայանսըզ եէնի պիր մէյտան աչրի-մագ տա իտի. էկէր ինանլար իչիւն պու տիւնեատան էօթէյէ պիր վա-ֆիֆէ, պիր միւքեաֆաթ եօգ իսէ, պու հայաթըն տէկէրսիզ պիր շէյ օլտրդրը հէրբէստէն զիյատ իթի-բաֆ իտէէք պիր վակիթէթտէ պու-լընմագտա տէյի՞լ մի իտի. էօմրիւն ֆանիլիկինի, վէ պու հայաթտան էօթէյէ պաչգա պիր էօմրէ լիւզում օլտրդընը՝ օ տագրդատա պէն իթի-բաֆ իթմէսէմ քի՞մ իթիբաֆ էյլէ-յէմէք իտի։

«Սրրա վազ ու նասիհաթա կէլմիշ իտի. քիրիսէնին պաշ բահիպի մէվ-գրի խիթապէթէ չըգարագ, հաղ-րէթը Խանըն վէֆաթը թէֆէրրուա-թը հագդընտա վազվրմէկէ պաչա-տր. օ միհմէրէմրահիպին սէօզլէրին-տէ նասը՞լ տէրունի պիր գանաաթ, նասը՞լ պէօյիւք պիր հագիգաթա ի-նանմագլըդընի վէրտիկի բուհանի պիր պէյաղէթ վար իտի։ Խրիսթիյան մէզհէպինին պէօյիւք եօրթուլարընը հայաթա պէնզէթիյօր իտի, վէ տէ-յօր իտի քի,

«Խրիսթիյանլա՞ր, տիգգաթ իտի յօ՞րմիւսընը՞զ քի, չիմանըն հիւլուլի իյէ պէրապէր հագրէթը Խանըն թէ-վէզլիւտի եօրթուսընը իճրա իտէրիզ. վէ թաս պահարրն հիւլուլ իտէճէկի զէման անրն վէֆաթը վէ անտէն սօնրա սէմայէ սուուտ էյլէմէսի (Ֆ-ռ-Ռէ-Ռ) եօրթուսը իճրա օլընրը. մէզհէպին պէհարը, հայաթրն պէ հարը, պու տիւնեատան էօթէտէ օ-լան գրսմընտա տրը. պու տիւնեա-տաքի հայաթ՝ անճագ գէյրն սօուգ-լարընը, թիրիլէրինի, կէօնակէօն միւշքիլաթընը չէքմէյէ ախտ տիր. պէհար իսէ տինտաք ատատիար, հա-գիգի Խրիսթիանլար իչիւն, մէզար-տան էօթէտէ պաչլար։-»

«Բահիպ պու թէչպիհտէ տէվամ իտէրէք, հայաթը ֆաղիլէթի իլէ իմ-բար իթմէքլիկին կէրէք պու տիւ-եատա կէրէք ախրէթտէ մուճիպ օլ տուղը սաատէթի իյգահ էյլէմէքտէ իտի. կէօրնիւմին զէճրէթի իչինտէ սէօզլէրինին հէր պիրի մահզա հա-գըգաթ օլտուղընը ուսզում հուզ-զարտան զիյատ պէն հիսս էյլէ-մէքտէ իտիմ։

«Քիլիսէ տուվալարը խիթամ պուլ-տը. արդատաշրմ՝ քիլիսէտէ պու-լունարըզմըզ միւտտէթ զարֆընտա պէնտէն ուզագտա տուրուպ պէք-լէմիշ իտի. քիլիսէնին հալը սիւքիւ-նէթինին, բահիպին սէօզլէրինին հա-սը իթտիկի թէէսիր՝ պանա քէնտի-սինին օրատա պուլունտրդընը պիլէ ունութտրմըշ իտի. այինը բուհա-նինին խիթամընը միւթէագրպ պա-նա տօղրու կէլտի վէ իքէմիզ պիր-տէն տիշարը չըգտրդ։

«Սօգագտա պուլունտրդընզ կիպի, հվանըն բութուպէթի թէր իչինտէ օյան պաշըմըզ իւզէրինէ էօյէ պիր թէէսիր հասը իթտի քի, ատէթա գօրգդնն պիր բուլատան ուլանմըշ կիպի պիր հալտէ պուլընմագտա ի-տիմ։

Արգատաշրմ տէտի քի,

—Ինթիհար իտէճէ՞քմիսին, հայտէ սէնին օտանա կիտէլիմ։

«Պէն թէպտիլը ֆիքը իթմիշ իտիմ. ճէվապէն տէտիմ քի,

—Խա՛յր, ինթիհար իթմէյէճէ-կիմ. պու բարաղրն հագգը վար տրը. ինսանըն պու հայաթտա եէ-յիպ իչմէք վէ զէվգ ու սէֆա է.յէմէքտէն տահա պէօյիւք պիր վազիֆէսի վար տրը. ասրլ պէտ-պախթ օլտրդրմ իչիւն պունատան սօնրա եաշամալըյըմ՝ չինքի հայաթըմը պունատան պէօյէ պէտպախթլարա թախսիս իտէճէկիմ, պէնիմ ինթի-հար իթմէքլիկիմ զէվճէմին վէ մախ-տումմընը զիքրը ճէմիրինէ գարշը պիր քիչիր օլաճագ իտի. պիլաքիս եաշալրպ, հայաթըմը անէրին եա-տիկեաբընա թախսիս իթմէլի, ան-լէրին բուհունը եատ էյլէմէք իւզրէ եաշալրպ էյմիք էյլէմէլիյիմ։»

«Ցօսթրմ թէպէսիւմ իլէ տէտի քի,

—Հագդընն վար տրը, տօսթրմ. եիրէկինին պէօյիւքլիկինէ օյան իւմիտիմի պօչա չրգարմատրդընատան տօլայը սանա թէչէքքիւր իտէրիմ. քիլիսէյէ կիթմէնի բէճա իթտիկիմ զէման՝ Ալլահրն էվինատ պուլընմագ-լըդընը միւթէագրպ, իւզէրինատ պէօյէ պէօյիւք պիր թէպէտտիւլ հասրլ էյլէյէճէկինի գավիէն իւմիտ էյլէմիշ իտիմ. էվվէթ, սէն պէտ-պախթ օլտրդրն իչիւն եաշամալըսըն։»

* * *

Ինթիյար հիքեայէնին պուրասընա կէլտիկինտէ, պաշընը միւթէֆէքքիւր պիր հայտէ սալլատը, վէ սէօզլինէ տէվամ իտէրէք տէտի քի,

—Էվվէթ, տօսթլարրմ, անտէն սօնրա զէվճէմին վէ էվլատրմրն խա-թթէրէրի իչինտէ եաշատրմ. էվվէլ-քինտէն տահա զիյատէ չալրշմագա պաչլատրմ. պու սայէտէ էվվէլքին-տէն տահա զիյատէ պիր սէրվէթ գազանտրմ, չիմտի պու սէրվէթ իլէ քէնտի մէվլէքէթիմտէ զէվճէմին նա-մրնա իհտա իտիլմիշ պիր խասթա-խանէ թէէսիս իտիլմիշ տիր. եինէ չալըշըյօրըմ. զիրա չիտտի պէնիմ էվ-վէլքինտէն տահա պէօյիւք պիր ֆա-միլեամ վար տրը քի, պէնտէն էք-մէք պէքլէր, պու ֆամիլեա իսէ ֆա-զըլրարրն, միհմանճլարրն պէօյիւք ալիէսի տիր։

«Մէզհէպին պէնի ինթիհարտան մէն իտէրէք հայաթրմը պու եօլտա ու-մուրը խայրիյէ թախսիս իթմէքլի-կիմէ սէպէպ օլմասը իւզէրինէ, պէն տինտաք պիր ատամ օլմըշըմ տրը. պիր ազ էվվէլ օգունան չէ.յէր՝ վիճ-տանրմը բահաթսրզ իտիյօր իտի, ա-նրն իչիւն քէնտիմի —միւնասէպեթ-սիզ օլտրդրնը պիզզաթ քէնտիմ տէ իթիբաֆ իթտիկիմ— պիր հարէքէթ-տէն մէն իտէմէտիմ. չիմտի արթըգ-սիզ տիչիւնիւնիզ քի, պու հարէ-քէթիմ չալանը ա՞փվ մը տրը, տէ-յիլ մի տիր։»

* * *

Ինթիյարրն վէրտիկի պու պէօ-յիւք տէրս՝ ճիմէմիզի տէ միւթէ-էսսիր ի՛մ միշ իտի. մուսիպէլ.յ՝ իլք սէօզլինիւ իքմալ իթմէսի իւզէրինէ հէբսիմիզ տէ գալգրպ քէնտի էլինի սրգարագ թէչէքքիւր իթտիք։

Պու պէնտան մուհարրիրի՝ պու վագատան սօնրա, բէք չօգ էլէմի մուգուատան սօնրա, բէք չօգ էլէմի մուգուատտա մէզհէպին ինանլար իւզէրինէ օյան պէօյիւք գուվվէթի-նի բէյիլ.ալ.ան կէօրմիշտիր։

Ֆէլէսօֆանէ միւլահազաթ հէր հանկը նօղթատա գարար գրլարիսէ գրլըսը, մէզհէպին էպնամ պէչէր ի-չիւն պէօյիւք վէ բէք սալի պիր թէ-սէլլի օլտրդը ինքեար օլրնամագ։

Զատիկ միւնասէպեթիլլէ Ճէբէռէէ Ճ-ռէէռէ պիր մէգալէ եազաճագ ի-տիմ. պու վագաայր հիքեայէ էյլէ-մէկի միւնասիպ կէօրտիւմ. էկէր պու ուֆագ հիքեայէ՝ օգուանլար-տան պիրիսինի օլսուն պու էյյամը մուգատտսէատ «միհմաճ վէ ֆա-գիր օլանլարը պէօյիւք սալէսինի» տիչիւնմէկէ սէվգ իտէպիլիր իսէ, պու մէգալէնին քէտէրնաք մու-հարրիրի պիր տագրդա իչիւն օլսուն քէնտիսինի մէսուտ ատտ իտէր։

ՏԻՐԱՆ

ՏՕԳԹՕՐ ՏԱՏՈՒՐ

ԳՈՒԼԱԳ, ՊՕՂԱԶ, ԱՂԸԶ վէ ՊՐՈՒՆ խաս-թալզէլրը իչիւն տիրլամը միւթէեասսիս (սրէսիպիթթ)

Մուսիպէյէ Տէգթ. Տատուր՝ Պէյօղլուենտա Պօն-Մարշէ գուրպինտէ Կլուվանի սօղաղընտա Նօմէրօ 9տա էշլէնտէն սաաթ 9ա գատար, բա-թամպօլտա Պաղէ գարուսընտա կէօմրիչին գարշըսընտա Ալէքսան էճզախանէսինտէ սաաթ 9 պուչուգատա խասթէկեանը գապուալ իտէր։

Տօգթօրը մուսիպէյէ բաղար էրթէսի կիւն-լէրի Պէյօղլուենտա մէգզիւր 9 նօմէրօտա, վէ բէնճէնպիհ կիւնլէրի Սթամպօլտա մէգզիւր էվ-զանանէտ խասթէկեանը մէճճանէն մուայէնէ իտէր։

ԵՐՐՈՐԴ Է.ԶԸ

«Ապրիլ. Մարտն» ուր ամէն ինչ ի «մարտ»ի էր անցաւ. անցուց իւր հետ եւ ազգային, բնկերային, օդային կարգ մը մարտեր։ Մարտ Երեսփոխանական, մարտ Պուլանժէական, մարտ երկա-թուղեաց չահագործման, մարտ անձ-ռեւի, ամպի, արեւու, եւն. եւն։ Ազ-գային կուսակցութիւնք զինադադար ը-րին։ Զի մարտին հաղորդեց ապրիլ. Ապրիլի մէջ բնութիւն իսկ մարդուն հետ ապրելու հրապոյրն կ'ներշնչէ։ Ապրի-րիլն գարուն կը բուրէ։ Նշին ալեւոր-ած է. եւ կ'աւետէ վախճանն ձեռնց, եղեմնց. այց ցուրտն ու սառ. որքան մեզ պատիժ նոյնքան ընութեան մի մեծ վարձքն են։ Զի նոցա սպիտակ պատան-քին մէջ յարութեան կ'պատրաստուի բնութիւնը նման մարդկային մարմնոյն, որ կ'մտնէ ի գերեզման անդ ի հոգի եւ ի հրեշտակ փոխուելու համար։ Ապ-րիլն յարութեան ամիսն է։ Կը յառնէ անդ բնութիւնը։ Տես ի՞նչ գեղեցիկ կը ժպտին հոս հոն յակինթն նարդոսն ու սմբուլ, դրախտներու կանանչ քող-քին միջէն, որպէս բնութեան նոր յա-ւերժհարսներ։ Մաղկանց ատղերն են մեր ոտից տակ փռուած կամ ինկած կանանչ երկնքի մը վրայ։ Ի՞նչ խորհր-դաւոր գրկախառնումով, բարեդիպու-մով մը կրօնքին եւ բնութեան Մաղ-կազարդն ապրիլի մէջ կը տօնենք։ Ինչ-պէս քահանայապետն եկեղեցւոյ մէջ դռնրացի տօնը՝ նոյնպէս եւ «ապրիլ գարնանաբացի» հանդէսը կատարեց բնութեան տաճարին մէջ։ Ապրիլի այս «աւագ» օրերուն վերջնոյն մէջ կը յառնէ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս թաւա-լելով իւր գերեզմանին սպիտակ կուժը (մարմար)։ բնութիւնն ալ կը յառնէ ձմրան պատանքէն, ի բաց թօթափե-լով իւր ձեռնց եւ եղեմնց ճերմակ տապանը։ Կրօնքն ալ բնութեան հետ ի միասին կը կատարէ Յարութեան տօն-ը։ Նախնիք ո՛րքան խորհախորհուրդ են եղած իրենց ընկերական հաստատու-թիւնները հիմնարկելու գաղափարին մէջ։ Գրեթէ մարտի մէջ կ'սկսին Մեծ—Պահքը, «Բակլա խորանի» (եւ ոչ թէ՝ ըստ ռամկամտաց) «փակեալ խորան» տօնով։

ԲԱԿԼԱԽՈՐԱՆ.— «Բակլա խորան ընդեղինաց ուտեստի սկիզբն է։ «Բակ-լայ բառը՝ ընդեղինաց ընդհանուր եւ սեռական» անունն է, եւ ոչ թէ այ-սօր անձուկ եւ սովորական իմաստով «բակլա» անունով ճանչցուած ընդեղէ-նը կը նշանակէ, եւ «խորեմ՝» յորմէ «խորտիկ՝» կերակուր բառն ունինք. «ուտել» կը նշանակէ եւ Պարսկերէն է, ինչպէս դրացի եւ ժամանակից ազ-գեր յերերաց փոխ կ'առնուն քաղաքա-կրթիչ բարոյք. սովորոյթք, գաղա-փարք. նոյնպէս եւ ազգակից լեզուք ի միմեանց ի փոխ կ'առնուն բառեր, եւ մերթ նոցա նշանակութեանց գոյ-ները կը փոխակերպեն։ Մեր ժողովրդ-ական բառարանն պահած հնախօսա-կան բառերէն մին ալ «բակլա խորանն» է, այր արտասանութիւնն՝ թերեւս եւ տառադարձութիւնն իսկ կրած լինին թերեւ այլայլութիւն կամ աղաւաղումն։

ԲԱՀԱՆՈՑ.

Այս օրինակ իմաստափոխ կամ հնա-գիտական բառերէն մին ալ «քահանայ» բառն է. որ կը նշանակէ առ մեզ այժմ կրօնի ամուսնացեալ պաշտօնեայն. մինչ ի «հնումն» առ հին Պարսս «քա-հիւնա» կը նշանակէր դիւթական, կա-խարգական բաներ գուշակող, կատարող անձն։

Դեռ.

Եւ նոյն կարգէն չէ «դեռ» բառն ալ որ մեր «տի» բառը կը յիշեցնէ, օտա-րաց «Զեւս Դիոս» կամ նոր լեզուաց «տիեօ» (Աստուած) բառից սկզբնական եւ սկզբնատիպն է. ինչպէս մեր «ազատ» (քաղ, ոգի)— «ազատք Մասեաց»ը կը վկայէ հին Պարսից «էզիտ»ին փոփոխ-եալ ձեւն է. որպէս մեր «ասպարէզը» հին Պարսից «էսպէրզն» է. Դեր. Հին-քեարզէյէնտեանի եւ Վեր. Տէրվիշեանի մեծանարհ արտօնախօսութեանց մէջ ոտնձգելու ամբարշտական մեղքէն զգու-շանալու եւ շեղուելի թերին չը գործե-լու համար, մեր խօսից կարգին մէջ ամփոփուինք։

«Մեծ—Պահքը բակլախորանով» կ'սկը-սինք եւ «գառնազինութեամբ» կը վեր-ջացնենք։

ՍԵՐ—ՊԱՀՔԸ.

«Մեծ—Պահքը կրօնական» լինելուն հետ «բնական» կամ «բնապաշտական» ալ է։ Եւ ի՞նչ բանէ զմեզ կը պահենք Մեծ—Պահոց մէջ «մսեղինէ, հաւկթեղի-նէ, ձկնեղինէ, իւղեղինէ»։ Զի սոցա բնական արտադրիչք գրեթէ այս քա-ռասնօրեայ պահոց մէջ երկուքի մէջ են եւ կը ծննդաբերին ապրիլի մէջ։ Թէեւ բուն բարոյական «մեծ—պահքը» ոչ միայն մեր ստամաքաւ ուտիք կերա-կուրէ զգոյշ պահելն է, որքան մեր բերանը եւ լեզուն չարախօսութենէ, մեր միտքը չար բան խորհելէ, մեր ձեռ-քը չարագործութենէ, մեր վարքն ու կենցաղ ցուցութենէ, մեր ոտքը չար չաղէ եւայլն պահելն է։ Կրօնքի օրէ-նքդրքը ապա դիտած եւ իմաստասէր եղած են. որպէս չեն կարծուիր կարգ մը իմաստակ եւ թեթեւադատ խորհո-ղաց կողմանէ որ կը նկատեն զայս մեծ-պահք լոկ հնարածոյ կամ կրօնականաց մէկ յերիւրածոյ կարկտուք դրութիւն մը, հաստատութիւն մը. եւ եթէ քիչ մ'աւելի խորաքննենք Մեծ-Պահոց հաստատութիւնը՝ որքան բնական եւ Քրիստոնէական՝ նոյնքան եւ հնագիտա-կան կը գտնենք զայն։

Մեծ-պահքը «բնական» է. զի կա-թընտու իւղատու եւ մսատու կենդա-նիք յղի են յայնժամ. հաւք թուխս նստած են. ձկունք ծովային մամռոց եւ խարակաց կամ խութերու ծոցերուն, ծերպերուն եւ կողերուն վերայ սփռած են այն ինչ իրենց ձուերու մրջիւնադէզը։ Եւ երբ ապրիլը կը ժպտի, կը փթթի, բնութիւնը կը վերածնի. բոլոր մսատու, կաթնատու եւն. կենդանիք արդէն ժըմ-նած են։ Հորթը կը պոռչտէ արօտին մէջ, գառնուկը կը մայէ մարգաց ի ծոց եւ կոստոստէ ուլիկն թիփ թուփ. ուր կը ճարակի եւ կ'որոճայ կովուց, մաքեաց եւ այծեաց հօրանը. ձագուկ-ներ արդէն վառեկ՝ իրենց մօր պէս կը կոկտան եւ կը կարկաչեն։

Կրօնքն ապա ոչ միայն մարդկային հոգին, այլ բնութիւնն իսկ, արարչու-թիւնն իսկ սրբագործած է։ Քառաս-նօրեայ պահոց միւս կրօնական այլ եւ այլ մեկնութիւնները կը թողում մեր Քարոզչաց եւ Աստուածաբանից, որք թէեւ ցարդ իրենց բոլոր հմտու-թեամբը մեր եկեղեցւոյ եւ Ազգ. կրօնի մէկ Աստուածաբանութիւնը կամ փիլիսոփայութիւնը չեն յայտնած յօրի-նելու, բայց պարզ Քրիստոնէականէ մը եւ կամ կրօնադիտութենէ մը։

ԶԱՏԻԿԸ.

Քրիստոսի Յարութեան սոյն տօնն ալ Քրիստոնէական լինելէ առաջ Մովսիսա-կան էր։ Մովսէս զայն Եգիպտոսի մէջ կատարեց։ Եւ Քրիստոս Զատիկ գառն կերաւ, կըսենք, վերնատան մէջ. բաց ի կրօնական գոյնէն Զատիկ տօնին մէջ արդեօք «մսակերութեան» տօնի կամ սկզբնաւորութեան ամենահին հետք մը չե՞նք կարող գտնել։ Մովսէս լի էր ա-մենայն գիտութեամբն Եգիպտացւոց, կը-սէ Ս. Գիրքը, Եգիպտացիք հին Պրահ-մանաց կամ հնդիկ Վետաներու դպրո-ցին աշակերտներն էին. ինչպէս Պարսից հին օրէնսդիր Զօրազդրը —դեղին կամ ոսկի աստղն ըսելէ— (Զրադաշտը) դա-սալիք Պրահման մ'էր. որպէս Լուտեր Բողոքականութեան նոր աղանդին հիմ-նադիրը դասալիք Պապական կաթոլիկ աբեղայ մը։ Մովսէս Աստուածային յայտնութենէն զատ մարդկային իմաս-տութիւնն ալ խառնած է իւր օրէնս-դրութեանց մէջ, որպէս այսօր բաղ-դատական «բանասիրութիւնը» ի վեր հանած է։ Ինչպէս մեծ—պահոց «սկզբ-նօրը՝ բակլախորան» Պարսիկ բաւական զրադաշտական կրօնի հաստատութիւն-ներէն փոխառութեան մը հետքը կը մատնէ, նոյնպէս եւ Զատիկը մեծ—պա-հոց վերջի կամ աւարտօրը՝ գառնակեր-ութեամբն չի՞մատներ մեզ արդեօք Ե-գիպտական հին փոխառութիւն մը, որ նոյնպէս հնդկական էր։ Եւ Վեռապէս կո-րէնդրեն մեր թուականէն մօտ 5000 տարի առաջ՝ արդէն հաստատեալ եւ ի գործադրութեան դրուած Մա-նուի օրէնքով մը կամ կրօնամատնով մը թէ՝ «մարտի ամիսզէն ցկէս ապրիլի՝ ընդհանուր եւ մեծ պահեցողութիւն մը պէտք է չհպելու կամ դանակ չդպցնել-ու համար կենդանւոյ մը, պտղատու ծառոյ մը, որ յղացման մէջ է։ եւ ինչ-պէս մեծ եղեռն ոճիր է այր մարդուն՝ մերձենալ կնոջն՝ յղացման շրջանին մէջ, նոյնպէս է եւ բնութեան արգասաւոր ծննդաբերութեան տագնապալից պա-հերուն մէջ»։ Մեր «զատիկ» կամ—«պա-սէք»—բառը՝ այլազգի «բասգա» (անցք) «զատում» բառին թարգմանութիւնն կամ տառադարձումն է։ Հին Սանսգրիտ լեզուին մէջ հնագիտական մատենից ըն-թերցման պահու մը գրուած հանդի-պած եմ բառի մը՝ «Զատիկ» կամ «Զա-տիգա», որ «գառնակերութեան» տօն օ-րի անունն է եղած հին Հնդկաց մէջ։

Ընթերցողք՝ կրօնագիտութենէ աւելի հնագիտական եւ հեռաբերական տեսութիւն մ'ուզեմ նկատելու են մեր սոյն բացատրութիւն։ Մենք իրրեւ կը-րօնական ազգի մը զաւակ՝ քահանայէ, վարդապետէ աւելի ոչ միայն ջերմե-ռանդ այլ մոլեռանդ իսկ ենք մեր ազ-գային կրօնի նախանձախնդրութեան մասին։ եւ կրօնական հնախօսութիւնն արդէն տիեզերալոյս իմն ի վեր հանած է թէ՝ Քրիստոնէութիւնն՝ հին հեթա-նոսութենէ հետ եւ նորա տօնական կամ դիցաբանական հանդէսներն ալ քրիստոնէացուցած է, փոխելով անոնց անունն եւ նոցա առարկան ու նշա-նակութիւնը։

ԿԱՐՄԻՐ ՀԱԻԿԻԹԸ

Սովոր ենք Զատիկն կարմիր հաւկիթ ուտել, ինչպէս Կաղանդին բոկեղ (սի-միթ). կամ հաւկիթը «կարմիր» ներ-կել, թէեւ այժմ այլ եւ այլ գոյներով ալ կը ներկեն. հաստատեալ սովորու-թեանց գոյները՝ ըստ քահանայից պէս-պիսկ օրուան կամ ժամանակակից նո-րաձեւութեանց տարափոխիկ ախտերէն կամ խոթանքներէն մին է։

Ինչո՞ւ հաւկիթը կարմիր կը ներկենք եւ ոչ մի այլ առարկայ։ Կրօնական ա-մենահին գաղափար մ'է, Քրիստոնէու-թենէ շատ դարեր առաջ հեթանոս դի-ցարանից կամ քրմախօսութեան մէջ, թէ՝ տիեզերքն ծնած է ոսկի կամ ա-դամանդեայ «ձուէ» մը, որոյ կեղեւին մի մասէն կազմուած է ցամաքը, միւս մասէն երկնից կամարը կամ հաստատու-թիւնը, իսկ միջուկէն՝ ովկիանոսը կամ ծովերը։

Ապա ի սկզբանէ անտի հեթանոսու-թեան, «ձուն» (հաւկիթը)՝ տիեզերքի խորհրդանիշ պատկերն կամ նշանակն է, քրիստոնէական աւանդապատում սովո-րութիւնը շօշափելի կերպով ցուցնելու համար թէ Քրիստոսի արեամբն ներ-կուած փրկագործուած է ընդհանուր աշխարհքը։ «Կարմիր»ը իրրեւ Քրիստո-սի արեան խորհրդաւոր նշանակն հա-մարելով, նոյն գոյնով կը ներկէ հաւ-կիթը, ի նշան թէ Քրիստոսի արեամբն սմբողջ աշխարհն ներկուած է։

Ապա «կարմիր հաւկիթն» որոյ ձեւն ալ աշխարհագնտի «ձուարդն» ունի, պարզ ձու մը չէ. որպէս պարզ հաց եւ գինի չէ պատարագիչ քահանայի մը։

Մեր եկեղեցական հարց ներողամտու-թիւնն կը հայցենք եթէ «կարմիր» հաւ-կիթի սոյն աւանդական սովորութիւնը հնախօսելուս մէջ բացատրութեան գու-նափոխութիւն մը անդ սպրդեցուցած լինիմ։ Գիտեմ շատերէ աւելի թէ կրօ-նախօսութեանց մէջ կան յատուկ «բա-ռեր» որք սյլեւայլ եկեղեցեաց կամ քրիստոնեայ անուանին տակ ճանչցուած դաւանութեանց մէջ եկեղեցի մը այլ եկեղեցիէ զատելու համար գրուած «սահմանաքարեր» են, եւ մենք կարի նախանձախնդիր ենք մեր ազգային ե-կեղեցին այլ ազգային եկեղեցիներէ տա-րբերող կամ անջատող «սահմանաքար» բառերն չը փոխել թէեւ լինին նոքա երբեմն դպրոցական բառախաղութիւնք։

ԱՊՐԻԼԻ 1Ը.

«Ապրիլախօսութեանս» մէջ անշուշտ հարկ էր բացատրութիւն մ'ալ տալ ապրիլ 1ին նկատմամբ, յորում սովոր ենք խաբել զիրար, ուրիշ առթի մը պի-տի խօսինք եւ զայնմանէ։ Ա.

ՆԱՖԻԼԷ ԶԱԼԸԾԲՕՐԼԱՐ

Էվվէթ, թագիտ վէ սախթէքաբ-լըգլա ուղրաչանլար Նաֆիլէ չալրշը-յօրլար։ Ուանլարրն թէչէպպիւսաթը սախթէքաբանէսի գանրն թասֆիլէ վէ իսլահընա վէ հէր տիւրլիւ մէվատտը մուզիրրլատէն թախլի-լէսինէ խրտմէթ էյլէտիկի ճիհէթիլէ հագիգաթէն էն միքէմմէլ իլաճ-լարատան օյան Բօպ Լիչօնրն գատրինի եիւքսէլթմէ.լէ խրտմէթ իմմէքսէն պաչգա պիր ֆախտէրի մինչ Ֆիճ օլ-մայօր։ Բօպ Լիչօնրն սայէսինտէ պին էլէրճէ, եիւզ պինլէրճէ առատմալար՝ սաֆիրատան, գանարդրդ պէլիլէ-ին տէն, սինիր զաիֆլիկինտէն, վէլէհ-սրլ գան ֆէսատրնտան միւթէվէլ-լիւտ հէր տիւրլիւ խասթալրդ-լարատան խէլաս օյտուչլար տրը։

Պօրտսոտա Սէնտ-Ֆաթէրին ճ.ատ տէսինտէ 164 նօմէրօյը տիւքքեանտա սաքին էճզաճը Մ. Լիչօ՝ եաչը-նրդ քէնտի իմգասը.լրա Իւնիօն տէ Ֆապրիգէն նամրնա մավի պիր իմ-գալը հավի պուլրնան շիչէլէրին սախ-թէ օյնաորդընը թէէսմին իտէր, վէ գան ֆէսատրլրա թէտավիսնէ տարիր պուլնատան էվվէլ եազմըշ օյնուպ չիմտիպէ տէկին 50 տէֆա պասրլան պիր բի-սալ.յի մէճճանէն հէր քէսէ կէօն-տէրիր։

(Իլան սահիֆէսինէ միւրահաաթ)

ԹՐԱՄՎԱՅ ՇԻՐՔԷԹԻ

Բ-ռ-ֆ-ք-ռ-ռ էկէն էլ-ն

Թրամվայ շիրքէթինին՝ քէնտի թահվիլաթընը պատէլմուայէնէ ֆէսխ ու իպթալ իմմտիկի, վէ թահվիլա-թը ճէտիտէ միւրուտ իմմիշ վէ նի զամը մուճիպինճէ Ցամկա իտարէ-սինտէն քեամիլէն տամկալանմըշ օյ-տրդընատան, զիրտէ պէ.յան օլրնան կինէլէրտէ միւպատէէսի իճրա օլը նաճաղը՝ քէնտի թահվիլէրինի պէ-բաի միւպատէլէ թրամվայ շիրքէթի իտարէսինէ թէսլիմ իտէն ասհապը թահվիլաթա իլան օլունուր։

Պու կիւնէ գատար մէվճուտ օյան թրամվայ շիրքէթի թահվիլաթը՝ պունատան պէօյէ մէ.յտանը թէէսա միւլտէն գալտրրլրլաճաղընտան, էլան մէգզիւր թահվիլաթտան համիլ օ-ղանպար 1888 դեկտեմբեր 12/24տէ նէչը օլրնան իլանրմրզ մուճիպինճէ անկերին մուայէնէ վէ միւպատէլէլ-բի իճրա օլրնապիլմէք իչիւն թահ-վիլաթը մէգզիւրէ.յի միմքին մէր-թէպէ չապուգ սուբէթտէ շիրքէթ իտարէսինէ թէսլիմ իթմէլէրի բէճա օլունուր։

Պու կիւնէ գատար մուայէնէ օլը-նան թահվիլաթը գէրրէլարը՝ ա-թիտէ պէ.յան օլրնան սուբէթտէ էօլրէնտէն էվվէլ ալաֆը. սաաթ 11. տէն էօլրէնտէն սօնրա սաաթ 2.յէ գատար չիրքէթին մէրքէզը իտարէ-սինէ թէսլիմ իթմէլէրի բէճա օլունուր։

Պու կիւնէ գատար մուայէնէ օլը-նան թահվիլաթը գէրրէլարը՝ ա-թիտէ պէ.յան օլրնան սուբէթտէ էօլրէնտէն էվվէլ ալաֆը. սաաթ 11. տէն էօլրէնտէն սօնրա սաաթ 2.յէ գատար չիրքէթին մէրքէզը իտարէ-սինէ թէսլիմ իթմէլէրի բէճա օլունուր։

Մարիլ	24	չարշ.	Նօմէրօ	1տէն	37.յէ	գատար
»	25	բէկշ.	»	38տէն	64է	»
»	27	հ.հրթ.	»	65	»	130ա
»	29	բ.հրթ.	»	131	»	163է
»	30	սաաթ	»	164	»	229ա
Մարիա	1	չարշ.	»	23	»	29ա

Տէրսաատէթ 6/18 Ապրիլ 1889

ՄԻՆՏՐԻՕՅԷ

3—1

ՐԷՍՄԻ

ԷՄԼԱՔ ՀԷՐԿԻՍԻ

Տէրսաատէթ վէ պիյատր սէյասէ էմլաք վէրկիսինին 1305 սէնէսի իպ-թիտասընտան իթիպարէն իշլէյէ-ճէքլէրի իչիւն սահիպը տէ.յնին զաթընա ախտ սէհիմ վէ մուգա-թաա ֆիզիլէրինին վէ քէնտի մասաշընին վէ իսթիգրազը տախի-լի թահվիլաթը գուրբանլարընին մահսուպը ուսուլը քէ.նաքեան ճարի օլմագ իւզրէ կէչէն 1300 սէնէսինտէն 1304 սէնէսի նիհայէթինէ գա-տար պէշ սէնէ միւտտէթէ ախտ վէր-կի պագայասը իչիւն այէշ ուսմամ մէմուրին վէ մասագուլին վէ միւթէ-գաիտին վէ միւհմաճին վէ չրրագ-լրգ վէ պօրթլրգ վէ օճաղրգ վէ սարրէ մասաշաթը իլէ էսէամը ճէտի-տէ վէ միւպէտտէլէ վէ մուգաթաա վէ թիմար վէ զիսաէթ ֆաիզ վէ պէտէլաթընին հէր քիմին նամընա օլուր իսէ օլսուն վէ սէնինը մու-հարրէրնին հանկրսընա ախտ պուլը-նրր իսէ պուլընին իրատ վէ մասրաֆ վէճճէլէ գապուլ վէ մահսուպը վէ պուլնին իչիւն 1305 սէնէսի աղօս-թօս նիհայէթինէ տէկին միւտտէթ թախսիս օրնարագ միւտտէթը մէզ-քիւրէ իչինտէ պօրճընր վէրմէ.յէնէր օյուր իսէ մուվաֆագ աթլարընա պա-գրմայարագ տէվարրը մէրքէզի-յէտէն ճէլպ իտիլէճէք տէֆ-թէրլէր իւզէրինէ էօհսէյէրին-տէի էմլաք վէրկիսինին մասաշարն-տան վէ սէհիմ վէ մուգաթաա վէ սարրէ ֆաիզ վէ պէտէլաթընտան Խազինէճէ մահսուպ իտիրմէսի վէ մա-աշ վէ սէհիմի օլմայարար՝ պօրճարը-նրն միւտտէթը մէզքիւրէ ինրզրա-սընտան սօնրա նագտէն թահսիլի վէ էմլաք գրյմէթլէրինին թաատիրի իսթիտասընտա պուլունանլար տէնն-էրինին տախի էսկի գրյմէթ իւզէ-րինէ վէ մահսուպ սուբէթիլէ թէս-վիրէսինտէն իտիմնա իթտիրլէրի հալ-տէ թաատիրաթ իճրաար լազըմ կէլ-սէ պիէ՝ նագտէն թէէսիրէի տէրնէ մէճգուր թուտուլմասը խուսուսը-նա մէճիլսը ալիի վիքէլա գապա-ռը.յա պիլիսթիզան իրատէի Սէնիյէի ճէնապը Միւլիքտարի շէրէֆսատրը օլարրը պա պուլրլմ.ուի սամիի ճէ-նապը վէքեալէթբէնահի էմր ու ի-չար պուլրրմը վէ խայլճա մուճի-պը թէոհիլաթ օլագ իւզրէ տէվա-իրը պէլէտիրէէն մալ մէմուրրարը ի-լէ տէֆթէրլէրի ճէլպ օլունարագ վէ Խազինէի ճէլիլէ գուբան տարիբ-սինտէն տարի լիւզումը գատար է-ֆէնտի թէրֆիգ գրրնարագ իշպու Նիսանրն (ապրիլ) 15ինճի կիւնիւն-տէն իտիպարէն պիր հէյէթը մաս-սուսէ մարի

լաքտան վերկիսինի մահուպ իթ տիրմէք իսմէյէներին եէտլերինտէ պուլընան սուրէթ վէ սէրկի վէ գուբօնլարը պիլիսթիհսապ եէվը մէզքիւրտէն պիրիթիպար էմլաքը պուլնարդը տաիրէլէրէ մախսուս կիւն լէրտէ սահթ կտէն 10ա գատար խազինի ճէլիլէտ վագը մէզքիւրգուբան տաիրէսինէ միւբահաթ էյլէմէլերի իլան օլընը։

* *

ՏԻԿԷՐ ՐԷՍՄԻ

Տիկէր իլանը բէսմիտ 1300 սէնէսինտէն 1304 սէնէսի զայէթինէ գատար Տէրսաատէթ վէ պիյատը սէլասէ էմլաք վէրկիսինին 5 սէնէլիք պագայատը իչիւն սայը հալ աղօթիօս նիհայէթինէ տէկին գապուլ վէ մահուպ օլընաճագը թասրիհ ու թատատատ օլընան մաչսաթ վէ սահրէնին սուրէթ վէ սէրկի վէ գուբօնլարը հէր կիւն իլիչիքտէն ազատէ օլորգլարը հալտէ միւթէալիդ օլտրը տէվարը մուհասէպէ գալէմէրինտէն մուսատատագ վէ մախթուտ (մէհՀրիւ) օլմագ լազըմ կէլէճէկկինտէն, ասհապտէն մայիւմիւ օլմագ վէ օնա կէօրէ վերկի պագայատանա մահուպ օլընաճագ մէզքիւր սուրէթ վէ սէրկի վէ գուբօնլար իչիւն եվվլ էմրտէ տաիրէլէրինէ պիլ միւբահաա թատիրգ վէ թախթի իսթիրիտ ի տիվէք իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գրընը։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իլան

Իտարէի Մախսուսէնին Հիւսէյին պէյ գօմանտասրնտաքի Աչալ վաբօրը Նիսանին 8ինճի ճումա էրթէսի կիւնին Տէրսաատէթտէն հարաքէթէ կէլիպօլու, Գալէաթ Սուլթանիյէ, Միտիլլի, Բզմիր, Սագզ, Բատօս վէ Պէրիէթիչչամ թարիգիլէ Իսքենտերիյէ ազիմէթ իտէճէկի իլան օլընը։

6 Նիսան 305

ՍԱՐՊԱՖԻՃԷ

Բարիզ 19 ապրիլ

Ֆրանս. էսկ. 3 % ֆր.	87·30
» » 1½ %	105·65
Սէնի Օսմ. էսկամը աչըլը	16·65
» » » գաբանտը	16·57½
Մէյդոդէլէ	
Սէրի Պ.	17·
» Ս.	16 60
Բուսկէլի լըմէնտֆէրի	59·25
Օսմանը Բէֆիսի էսկամը	-
» Պանգասը	559·37½
Գրէտի Լիոնէ	696·25
Գրէտի Ֆոնսիէ	1325·
Գոնթուար տ'էսգոնթ	131·
Սիւվէյիչ ագախնը	2335·
Բուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էսկամը	97·15
Մըսըր Ֆոնտ. մութահարտէ	461·37½
Եունան 5 % 1879	458 75
Գամպիո 3 այ վատէ	25·25

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԸ

էսկ. ուժ. տիւն ագչ. գաբ.	17·34
» » » էն եիւքսէք	17·36
» » » էն աչաղը	17·33
Պու սապահ աչըլը	17·34
Իսթիդրաղը տահիլի տիւն գաբ.	42·34
» » » էն եիւքսէք	42·36
» » » էն աչաղը	42·10
» » » աչըլը	42 34
Մըսըր մութահարտէ գաբ.	-
Պու սապահ աչըլը	-
Սէռի Ա.	29·10
» Պ.	17·
» Գ.	17·34
Բուսէյի լըմէնտֆէրի	58·50
Ագչէ ֆափի	7·
Ռէբոր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	30·

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԱՐԸ

Գ. էսկ. ժ. էնէյտ	ք.ք. 9·10
Սթամպոլ պանգասը	7·20
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4·33
Թրամվայ	4·65
ԱԳՈՂԷԼԷՐԻՆ ՖՈՒԱԹԸ	
Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղրշ. Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108·23
Մէճիտիյէ »	102·20
Պէշլիք »	103·30
Ալթընլըգ »	103·30
Ինկիլիզ լիրասը	110·20
Ֆրանսզը ալթունը	87·28
Բօլ	91·12
Գրէմից ալթունը	51·15
Գարպօն գայմէսի	08·55

ԹԱՍԳԻՃԷ ԲԵՌՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	09·20
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	09·
(C000)»	-

ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐ
ՎԷ ԻՖԹԻԽԱՐ ՏԻԲԼՕՄԱԼԱՐԸ

ELIXIR GREZ

Գրիպը — գրիպ վէ բրէսսիր լէ թարթիպ օլունմէյ տրը։ Հէր խասթախանէտէ գուլլանըլըր։ Ազ կիւն զարֆընտա միյտէ ֆէնատարը, հազմագուլը, միյտէ էքիլիլի, իշթահսըզլըը, գանսըզլըը, եիւրէք պուլանթըլարը տէֆ ի տեր։

Պու իլաճ Բարիզտէ Լա Պրիյէր ազգանտա 34 նումէրօտա էճզաճը Բ. Կրեյ նէզտինտէ վէ պիլճիւմլէ էճզաճըլարտա պուլունը։

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 32)

Գապա արգա հավլուսը
պէհէրի 8 զրուշ։
Պէյազ չրդմա բէչտիմալ
պէհէրի 8 զրուշ։
Սիյահ բէչտիմալ
պէհէրի 8 զրուշ։
Եիւզ հավլուսը
պէհէրի 2 զրուշ։
Պաշ հավլուսը
պէհէրի 2 զրուշ։

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա պիր սէնէլիք միւպայաա օլունաճագ պարտատ մուհարբէր համմամ թագրմը ֆիյաթը մուրագամէլերի իլէ թալիպլերի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանին օն իքինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունաճագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գամիսի վերիլէճէկկինտէն, իսմարնա վէ օն իւչինճի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թինկիրինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքերի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

3 Նիսան 1889 3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 33)

Առաքիրը Շահանէ իտարէսի իչիւն միւպայաա օլընաճագ իքի պուլուզ միլեօնտան իւչ միլեօն քիլօյա գատար մանկալ քէօմիւրինին պէհէր եիւզ քիլօսը եիկիրմի այթը զրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանէն օն իքինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գամիսի վերիլէճէկի վէ էրմէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թինզիի գապու։ իսիլէճէկի ճիհէթլէ, իսմարնա թալիպ օլանլարը Լէվազիմաթ տաիրէսինտէ կէյմէլերի իլան օլունուր։

4 Նիսան 1889 3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 34)

Զիֆիթէյէր հարաի Հիւմայունը տաբի ասաքիրը Շահանէ իչիւն միւպայաա օլունաճագ տօգուզ գալէմ էրզագը՝ նիսանին օն իքինճի կիւնիւ գարարը գամիսի վերիլէճէկկինտէն, իսմարնա թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքերի Լէվազիմաթ տաիրէսինտէ կէյմէլերի իլան օլունը։

6 Նիսան 1889 3—2

Նումէրօ 49

Գրյմէլիք մուհասիպէսի 6000
Գրյմէլիք թահրիրիյէսի 20000
Պէտէր միզգյէտէսի 3800
Ախիրէն տաիրէսինճէ վագ օլընան գրյմէթ 6000։

Հասան Ռիզա բաչա վագֆընտան Պէյօղլընտա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Քիւչիք Շէյխանէ օսգաղընտա թէրպիէն 60 մէթրօ արսատա մէպին 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլու վէ 15 մէթրօ պաղչէյի միւյմէսիյ ախչապ պիր պապ մէնզիլին պունտան ագտէմ էվրագը հավատիս իլէ պէյան ու իլան գրընտրը վէճհէլ, մէնզիլը մէզքիւրին նրսքը նագտ վէ նրսքը տիկէրի սուրէթ վէ սէրկի իլէ թէսվիյէ վէ մահսուպ օլմագ իւզրէ պալատ մուհարբէր 3800 զրուշ պէտէլ իլէ թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իտուպ, պէտէլը մէզքիւր գրյմէթը մուխամմէնէ վէ թահրիրիյէսինէ նրսպէթէն տուն կէօրիւնէրէք թէքրար իլան ու իչտէսինէ մէճպուրիյէթ կէօրիւնմիչ օլտրզընտան, մէզքիւր պէտէլ իւզէրինէ զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն՝ մահը հալը բումինին 10 ընճը բազար էրթէսի կիւնինէ գատար վուգուտ պուլան զամմըն գապուլ օլընաճագը կիպի, էրթէսի սալը կիւնիւ տախ 100տէ 5 զամմ գապուլ օլընարագ անտէն սօնրա քէֆիյէթը թէվֆիզի Պապը Ալի ճանիպը սամիսինտէն արզ ու իսթիյան գրընաճաղընը իլանընա միւպատէրլէթ գրընը։

3 Նիսան 305 3—3

Մագրի գարիյէսինին ամթիգ վաբօր իսքէլէսի ճատտէսինտէ օլուպ, տէֆթէրտար Հաճի Ապտուլլահ էֆֆագ ֆընտան միթէվէֆա Համտի բաչատան մահլիլ օլան պէրմուճիպը խարթիա 3 գրթատա 12403 զրա խարապ պօսթան մահալինին լիրան Օսմանի 100 զրշ. հիսապը յա 60000 զրշ. պէտէլ իլէ թալիպի իւզէրինտէ պուլունարզընտան, պէտէլը մէզքիւրտէն գիյատէյէ թալիպ օլանլարըն թարիքը իլանտէ իթիպարէն 15 կիւնէ գատար 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին ապչէսինի միսսիասէսպէն էվգաֆը հիւմայուն նէզարէթը ճէլիլէսի մուհասէպէի ումումիյէսի իտարէսիյլէ գօրտօն էվգաֆ մուհասէպէճիլիկինէ վէ մահարիրէ գազալար միրի օրմանլարընտան 5 գրթա մէզատ գայմէլէրինին սէրլէվհասընտա մուհարբէր պուրընան չէրախի վէճհէլ, իբի սէնէ միւտտէթի զարֆընտա տէրճ վէ ճէմ իտիմէք վէ թէկարրուր իտէճէք պէտէլի՝ միւտտէթը իհսալնին նրսքը օլան պիր սէնէ զարֆընտա վէ իչ թագոսիտ Օրման վէ Մէճատին իտարէի ումումիյէսի վէզնէսինէ թէսլիմ վէ իթա գրընմագ վէ ինտել միւզայէտ պէտէլթը մուգարրէրէսի ճանիպը իտարէտէն ստվաքրգը էմսալ վէ հատտը իմիտատտէ կէօրիւլիր իսէ 305 սէնէսի մայիսինին 15ինճի կիւնիւ գարարը մուվագգաթը չէքիլիպ, պիր հաֆթա զարֆընտա մուամէլաթը իճրա գրընմագ վէ չէրախթը սաիրէսի օլպայատ թէաթի գրընճագ գանթարանօսնա թապպի օրմագ իւզրէ պէր վէճհը մուհարբէր 36000 ճէտտա գանթար չամ գապուզը պաչգա պաչգա օլարագ պուրաճա վէ մահսինճէ մէվզրի միզայէտէյէ վազ օլընարզընտան, թալիպ օլանլարը մէզքիւր գրընճագ գանթարանօսնա թապպի օրմագ իւզրէ պէր վէճհը մուհարբէր 36000 ճէտտա գանթար չամ գապուզը պաչգա պաչգա օլարագ պուրաճա վէ մահսինճէ մէվզրի միզայէտէյէ վազ օլընարզընտան, թալիպ օլանլարը՝ Ամերիկայէ